

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 9. lipnja 2022.
(OR. fr)

9923/22

SOC 367
EMPL 247

NAPOMENA

Od:	Predsjedništvo
Za:	Delegacije
Predmet:	Socijalne mjere za privremenu zaštitu raseljenih osoba iz Ukrajine – smjernice predsjedništva

---

Za delegacije se u prilogu nalaze smjernice predsjedništva u vezi s navedenim predmetom s ciljem rasprave tijekom ručka u okviru sastanka Vijeća EPSCO 16. lipnja 2022.

Vijeće EPSCO (zapošljavanje i socijalna pitanja)

Luxembourg, 16. lipnja 2022.

Socijalne mjere za privremenu zaštitu raseljenih osoba iz Ukrajine

Od početka ruske agresije na Ukrajinu Europska unija i države članice u potpunosti su mobilizirane kako bi osigurale odgovor razmjeran ozbiljnosti tih okolnosti. Već 24. veljače 2022. Europsko vijeće najoštrije je osudilo tu agresiju i pozvalo na brze i konkretne odgovore¹.

Europska unija pokazala je i veliku sposobnost reagiranja svojim mjerama i sankcijama protiv Rusije, a države članice pokazale su solidarnost time što su primile više od šest milijuna ljudi koji bježe od rata, od kojih su 90 % žene i djeca. Više od 3,5 milijuna ljudi prihvaćeno je u Poljskoj ili prošlo kroz Poljsku. Visoki povjerenik UN-a za izbjeglice procjenjuje da se 2,1 milijun Ukrajinaca vratio u Ukrajinu. Granični tokovi sada se stabiliziraju², a vraćanja u Ukrajinu od 10. svibnja premašuju ulaske u EU. Zabilježena kretanja sada su usporediva s onima iz prethodnih godina.

---

¹ Dokument 1/22.

² Prema podacima Visokog povjerenika UN-a za izbjeglice procjenjuje se da se od 24. veljače 2022. više od 2,1 milijuna Ukrajinaca već vratilo u Ukrajinu (<https://data.unhcr.org/fr/situations/ukraine>).

Pokrenute inicijative

Vijeće Europske unije 3. ožujka jednoglasno je donijelo odluku o hitnom pokretanju mehanizma predviđenog Direktivom iz 2001. o dodjeli privremene zaštite u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba³. Statusom privremene zaštite osiguravaju se neposredna zaštita i prava, uključujući pravo boravka, pristup tržištu rada, pristup stanovanju, socijalnu skrb, zdravstvenu zaštitu, pristup obrazovanju za djecu, pravo na zakonsko skrbništvo za maloljetne osobe bez pratnje i pravo na sredstva za život. Europska komisija trenutačno priprema praktične smjernice u obliku komunikacije o uključivanju na tržište rada, strukovnom obrazovanju i osposobljavanju te obrazovanju odraslih.

Kako bi se pojasnio taj mehanizam i pružila najbolja moguća potpora državama članicama, Europska komisija donijela je 23. ožujka komunikaciju o operativnim smjernicama za uvođenje privremene zaštite⁴. U toj su komunikaciji navedene smjernice u vezi s područjem primjene direktive, skrbi o djeci, posebno djeci bez pratnje, slobodnim kretanjem te registracijom i pružanjem informacija. Uspostavljena je i platforma solidarnosti kako bi se koordinirao operativni odgovor među državama članicama i olakšala mobilizacija relevantnih instrumenata EU-a.

---

³ Direktiva 2001/55/EZ

⁴ Dokument 7439/22.

Pomoć izbjeglicama iz Ukrajine da se integriraju u države članice, a posebno na tržište rada, zajednički je prioritet država članica. U tu svrhu EU je mobilizirao financijska sredstva⁵, olakšao priznavanje stručnih kvalifikacija⁶ i zajamčio pravo pristupa strukovnom osposobljavanju kako bi se olakšala integracija izbjeglica na tržište rada, ovisno o potrebama poduzeća u državi članici u kojoj borave, kako je predviđeno Direktivom o privremenoj zaštiti.

Od aktivacije privremene zaštite registrirano je 2,8 milijuna korisnika.

Usporedno s aktivacijom tog mehanizma Komisija je ponovno potvrdila svoju predanost raseljenom ukrajinskom stanovništvu donošenjem Komunikacije od 8. ožujka o europskoj solidarnosti s izbjeglicama i osobama koje bježe od rata u Ukrajini⁷. Europska unija radi i na mobilizaciji financijskih sredstava kako bi se zadovoljile potrebe Ukrajine za financiranjem i radi pripreme za njezinu obnovu⁸⁹.

---

⁵ U okviru inicijative „Kohezijsko djelovanje za izbjeglice u Europi” (inicijativa CARE) izmjene postojećih uredbi bile su usmjerene na omogućavanje veće fleksibilnosti državama članicama kako bi brzo mobilizirale nepotrošena financijska sredstva iz programskog razdoblja 2014. – 2020., a posebno iz Europskog socijalnog fonda (ESF).

⁶ Na primjer, Preporuka EU 2022/554 od 5. travnja 2022. o priznavanju kvalifikacija osoba koje bježe od ruske invazije na Ukrajinu ili Komunikacija Komisije o privlačenju vještina i talenata u Europsku uniju (ST 8556/22).

⁷ Dokument 7027/22.

⁸ Izmijenjeni prijedlog uredbe o izmjeni Uredbe (EU) br. 1303/2013 i Uredbe (EU) br. 223/2014 u pogledu povećanog predfinanciranja iz sredstava inicijative REACT-EU.

⁹ Komunikacija (COM (2022) 233 final) od 18. svibnja 2022. o Strategiji pomoći i obnove za Ukrajinu.

Kao daljnji korak u vezi s tim mjerama, plan od deset točaka predstavljen na izvanrednom sastanku ministara unutarnjih poslova 28. ožujka za snažniju europsku koordinaciju prihvata osoba koje bježe iz zone sukoba plan je europske pomoći.

Mjere za prihvata i zaštitu ranjivih osoba

Masovni priljev izbjeglica, uglavnom žena koje su same ili s djecom, izlaže osobe koje bježe od sukoba velikim rizicima povezanim s trgovanjem ljudima, nezakonitim posvojenjem, seksualnim iskorištavanjem i silovanjem. U tom kontekstu poštovanje najosnovnijih socijalnih prava istodobno postaje dužnost i izazov za sve države članice koje su odgovorne za zaštitu najranjivijih skupina stanovništva, posebno djece i maloljetnika bez pratnje, starijih osoba, osoba s invaliditetom i romskog stanovništva.

U tom je kontekstu europska platforma za solidarnost donijela plan za borbu protiv trgovanja ljudima. Njime se utvrđuju smjernice na europskoj razini i razini država članica za sprečavanje i suzbijanje trgovanja ljudima, ali i za utvrđivanje, podupiranje i zaštitu žrtava trgovanja ljudima. Komisija je 13. svibnja najavila i dodjelu 1,5 milijuna EUR posebnom projektu čiji je cilj pružiti potporu Fondu Ujedinjenih naroda za stanovništvo (UNFPA) radi pomoći ženama i djevojčicama u Ukrajini pružanjem usluga u području spolnog i reproduktivnog zdravlja.

Međutim, pred državama članicama i dalje su znatni izazovi u sprečavanju i suzbijanju rizika od iskorištavanja i nasilja, posebno nad ženama i djevojčicama, te u osiguravanju odgovarajuće medicinske potpore u pogledu spolnih i reproduktivnih prava za žrtve seksualnog nasilja i silovanja.

Na posljednjem izvanrednom sastanku 30. svibnja Europsko vijeće ponovno je potvrdilo svoju potporu Ukrajini i odlučnost da prihvati i pruži sigurnost izbjeglicama, među ostalim pružanjem pomoći susjednim zemljama¹⁰.

Kad je konkretno riječ o djeci, Europska komisija već je u ožujku 2022. pozvala države članice da u svojim nacionalnim planovima za provedbu europskog jamstva za djecu uzmu u obzir posebnu situaciju ukrajinske djece izbjeglica. U svojim zaključcima o strategiji EU-a o pravima djeteta, odobrenima 9. lipnja 2022., Vijeće se posebno usredotočilo na specifične rizike i mjere za djecu u hitnim ili kriznim situacijama.

Osim toga, Ukrajina je pozvala velik broj država članica da potpišu memorandum o suradnji u području socijalne zaštite privremeno raseljene djece koja su žrtve vojnog djelovanja i oružanog sukoba. Države članice koordinirale su svoje odgovore na nacionalnoj razini na temelju smjernica koje je predložila Europska komisija te, na komplementaran način, na razini Unije. Stoga se raspravlja o nacrtu političkog stajališta Vijeća u kojem se posebno upućuje na primjenjive europske i međunarodne instrumente kojima se može osigurati djelotvoran okvir za brigu o ukrajinskoj djeci izbjeglicama. Tim će se dokumentom posebno potaknuti države članice da ojačaju prekograničnu suradnju u interesu djece te da im besplatno pruže usluge i skrb koji su im potrebni.

Slijedom rasprave održane na prethodnom sastanku Vijeća EPSCO 14. ožujka predsjedništvo predlaže novu razmjenu mišljenja o različitim praksama pokrenutima na nacionalnoj razini kako bi se zaštitila socijalna prava izbjeglica iz Ukrajine i promicala njihova potpuna integracija u društvo.

---

¹⁰ Dokument 21/22.

S obzirom na navedeno, ministre i ministrice poziva se da odgovore na sljedeća pitanja:

- Koje su konkretne mjere poduzete u vašoj zemlji u skladu sa socijalnim mjerama utvrđenima u Direktivi o privremenoj zaštiti kako bi se olakšao prihvat izbjeglica iz Ukrajine, posebno žena i djece?
- Kako promicati integraciju izbjeglica, posebno žena, na tržište rada država članica domaćina i zaštitu socijalnih prava izbjeglica?
- Koje bi se druge inicijative mogle osmisliti za promicanje socijalne integracije najranjivijih izbjegličkih skupina?